

Kmečka trgovina

Gospodarsko ogledalo Slovenije

Na seji banovinskega sveta v Ljubljani se je razpravljalo o našem splošnem gospodarstvu. Glavno zlo za Slovenijo je uvoz žita in moke. Tako smo morali uvoz žita v Slovenijo povečati za okrog 200 milijonov dinarjev. In tu se pokaže tisto zlo, ki Slovenijo zadene najbolj, namreč, da mora revni slovenski človek podpirati bogatega vojvodinskega veleposestnika. Prizad namreč drži cene žitu in moki na domačem trgu zelo visoko, da lahko radi tega tekmuje s cenami žit na svetovnih trgih. Da je cena živilom visoka, je pa v glavnem v korist žitornim krajem, nikakor pa ne Sloveniji, ki mora letno uvoziti okrog 10.000 vagonov žita. Gornji pojav je nujno zlo naše centralistične uprave. Pri izvedbi gospodarskih samouprav bi se mogoče z modrimi ukrepi to zlo dalo odpraviti, pri sedanjem upravnem sistemu je pa odprava tega nemogoča.

Cene goveje živine

Voli. V Mariboru debeli 4.50 din, poldebili 4, plemenski 4 din. V Ljubljani debeli 5.50 din, poldebili 5 din, plemenski 4.50 din. V Ptujju so bili povprečno od 3.50 do 4.50 din. V Laškem so bili od 4 do 5.50 din kg žive vage. V Kranju debeli 6.25 din, ostali pa 5—5.50 din. V Zagorju ob Savi od 3.50 do 4.50 din.

Biki. V Ptujju so bili 3.50—4.25 din, v Murski Soboti pa 4.50—5.50 din.

Krave. V Mariboru debele 3.50—4.25 din, mlazne in breje 3—4.75 din, klobasariče 2—3 din. V Ljubljani prvovrstne krave 4 din, ostale 3—3.50. V Ptujju povprečno 2—4 din. V Ljutomeru povprečno 2.50—3.75 din, v Murski Soboti pa 2.50 do 3 din. V Laškem 3.50—4.50, v Zagorju ob Savi 4—4.50 din, v Kranju 5—5.50 din.

Telice in mladi junčki. V Mariboru 4—4.75 din, v Ljubljani 4.50—5 din, v Ptujju 3.50—4.50 din, v Ljutomeru 4—4.50 din, v Murski Soboti 4.50 do 5.50 din, v Laškem 4.25—5.25, v Zagorju plemenske telice 6.50—7 din, klavne 4—4.50 din, v Kranju 5.50—6.25 din.

Teleta. V Mariboru 4.50—6 din, v Ljubljani 7—8 din, v Ljutomeru 5—6 din, v Murski Soboti 4.50—5 din, v Laškem 5—6 din, v Kranju 7—8.

Svinje

Plemenske. V Ptujju 7—7.25 din, v Kranju mladi pujski 7—8 tednov stari 140—280 din komad.

Debele svinje. V Ljubljani 9 din, v Ptujju 8 do 8.50 din, v Murski Soboti 9 din, v Laškem 10 din, v Kranju 10—11 din kg žive vage.

Prsutarji. V Ljubljani 7—8 din, v Ptujju 7.25 do 7.75 din, v Ljutomeru 6—7 din, v Murski Soboti 8 din, v Laškem 8.50 din, v Kranju 8.50 do 9.50 din kg žive vage.

Konji

V Ptujju 500 do 5000 din komad, žrebata 950 do 2000 din komad.

Meso

Govedina. Maribor 8—12 din, salo 15—16 din, Ljubljana 8—12 din, enako v Ljutomeru, Murski Soboti, Laškem in Kranju.

Svinjina. Maribor 11—12 din, reberca 10—12, Ljubljana 16 din, Ljutomer 13 din, Laško 18 din, Kranj 18 din.

Slanina. Maribor 14—15 din, Ljubljana 16 din, Ljutomer 15 din, Laško 18 din, Kranj 22 din.

Svinjska mast. Ljubljana 18 din, Ljutomer 16, Murska Sobota 18 din, Laško 19 din, Kranj 19.

Med

se prodaja v Ljubljani po 16 din, v Ljutomeru po 16 din, v Murski Soboti po 12 din, v Kranju po 22—24 din kg.

Kože in volna

Goveje. Ljubljana 11 din, Ljutomer 8 din, M. Sobota 9 din, Laško 7 din, Kranj 8—11 din kg.

Telečje. Ljubljana 10 din, Ljutomer 9 din, M. Sobota 10 din, Laško 8 din, Kranj 14 din.

Svinjske. Ljubljana 8 din, Ljutomer 9 din, M. Sobota 9 din, Kranj 8 din.

Volna. Neoprana Kranj 24—26 din, oprana pa 34—36 din kg.

Vino

V Sloveniji se cene vinu od zadnjega poročila niso bistveno spremenile. Živahno se pa trguje z dalmatinskimi vini, katerih se je v decembru izvozilo v Nemčijo 3629 hl, v Češko-Slovaško pa 2461 hl. V severni Dalmaciji se bela in črna vina plačujejo 2.80 do 3.50 din liter. V okolici Šibe-

nika se plačuje črno vino 3 din liter, belo 4 din, opolo 3.6⁶ din. Kaštelanska vina se plačujejo 3.50 din. Vino na Visu, Hvaru in Korčuli se plačuje 3.75—4.25 din liter. Na Pelješcu so boljše vina 4—5 din. V Hercegovini se gibljejo vinske cene (bela vina — žilavka) med 5 in 6 din liter.

Zanimiv je ukrep bolgarske vlade, ki hoče odkupiti od bolgarskih vinogradnikov 30.000.000 litrov vina in ga predelati v žganje, samo zato, da bi se na ta način cena ostalemu vinu izboljšala.

V okolici Ljutomerja se plačuje navadno mešanico vino pri vinogradnikih 4—6 din, finejše sortirano vino pa 6—8.50 din liter.

Sadje

V Mariboru so jabolka na trgu 3—6 din, hruške 8—16 din, suhe slive 8—12 din, celi orehi 10, luščeni 30—32 din kg. — Jabolka v Ljubljani 5—8 din, v Ljutomeru 3—5 din, v Kranju 5—7.

Žito

Cene raznim vrstam žita so od našega zadnjega poročila ostale skoraj popolnoma iste. Kupčija z žitom ni živahna.

Krma

Seno. Maribor 0.80, Ljubljana 0.95—1 din, Ljutomer 0.50, Laško 0.50—0.60 din, Kranj 1 din kg. Slama. Ljubljana 0.60, Ljutomer 0.30, Laško 0.25—0.30 din, Murska Sobota 0.35, Kranj 0.60.

Razgovori z našimi naročniki

Naprava kupoprodajne pogodbe po stranki sami. J. Š. Kupili bi radi vinograd s hišo ter vinski posodo od sestre in moža ter pogodbo sami napravili brez sodelovanja notarja. Pogodbo res lahko sami spíšete in je v glavnem treba le, da natanko navedete kupljene nepremičnine in premičnine ter ceno. Hkratu naj prodajalca izjavita, da dovolita prepis lastninske pravice pri prodanih nepremičninah (navesti je treba vložne številke ter katastralno občino) na Vaše ime. Radi odmere prenosnih pristojbin je potrebno, da v pogodbi navedete, da odgovarja kupna cena prometni vrednosti. Pogodbo sestavite v štirih izvodi. Dva bosta za stranki (prodajalca in kupca), eden za davčno upravo in eden za zemljiško knjigo. Tiskovine kupnih pogodb dobite lahko v prodajalni Tiskarne sv. Cirila. Podpisa prodajalcev je treba overiti, in sicer lahko pri sodišču, pri čemer je treba plačati za zapisnik 7.50 din ter za vsak overjen podpis po 15 din. Pogodbo samo kolikujete s kolektom za 10 din. Čim pogodbu sklenete, odnosno podpišete, jo morate najkasneje v 14 dneh prijaviti davčni upravi v svrhu odmere pristojbin ter v to svrhu priložiti nekoličen prepis. Ta prepis naj bo sodno overjen; za to overitev ni treba plačati pristojbin. Nato morate zaprositi pri zemljiški prometni komisiji za odobritev pogodbe, ako se kupljeno posestvo nahaja v 50 km pasu od meje. Te prošnje ni treba kolikovati. Ko bo pogodba odobrena in bodo prenosne takse plačane, predlagajte pri zemljiško-knjižnem sodišču pismeno, pa tudi lahko ustno na kak uradni dan, naj se kupljene nepremičnine prepíšejo na Vaše ime. Predlog je treba kolikovati z 22.50 din. Za primer, da so na prodanih nepremičninah vknjižene kakšne zastavne pravice ali druga bremena, se morate domeniti, ali jih boste prevzeli v svojo plačilno obvezo, ali pa kupite posestvo bremen prosto. Ako prodajalca ne bosta mogla pred prodajo doseči izbrisati bremen, se boste morali dogovoriti z vpisanimi upniki, da-li dovolijo bremen prost prepis posestva na Vaše ime. Ako tega dovolila ne bodo dali, se bo prepisala lastnina prodanih nepremičnin na Vaše ime z vsemi bremenami vred in jamčite v tem primeru za plačilo vknjiženih terjatev in bremen s kupljeno nepremičnino.

Podedovana puška odvzeta, prošnja za novo dovoljenje. M. V. Dovoljenje za posest puške, katero je imel Vaš pokojni oče, ne velja za Vas. Ako posedujete lovsko puško z eno ali več cevmi, zadošča, da jo prijavite — in sicer lahko potem občine — okrajnemu načelstvu. Dovoljeno je, da jo imate doma in jo smete nositi tudi izven hiše z ustrežno količino streliva, a le za obrambo svoje imovine. — Ako pa imate lovsko karabinko, tedaj potrebujete za posest karabinke posebnega dovoljenja od strani okrajnega načelstva. — Ako hočete katero koli dopustno orožje nositi izven doma brez omejitve, morate prositi tudi za zadavno posebno dovolilo, in sicer okrajno načelstvo

Mlečni izdelki

Mleko Maribor 1.50—2 din, M. Sobota 1.50 din liter. Maribor smetana 10 din, surovo maslo 24, čajno 28—32 din, domač sir 8—10 din, jajce 0.70 do 1.25 din.

Perutnina

Kokoš 20—25 din, par piščancev 24—60 din, puran 30—70 din, raca 18—24 din.

Zelenjad

Čebula 3—4 din, česen 6—10 din, glava zelja 0.50—3 din, kg kislega zelja 3 din, 3—5 komadov repe 1 din, kg kisle repe 2 din, komad karfijske 2—10 din, komad ohrovtja 0.50—1.50 din, kg hrena 8—9 din, komad zelene 0.50—3 din, šopek petršilja 0.50—1 din, komad endivije 0.50—1.50, kg endivije 10 din, kg radiča 10—12 din, kup motovilca, radiča, špinacije in vrtnega korenja 1 din, komad pora 0.25—1 din, 2—4 kolerabe 1 din, 3—5 redkev 1 din, šopek majarona 1 din.

Sejmi

Od 18. do 25. januarja bodo sejmi v sledečih krajih: 18. januarja svinjski v Celju, Ptujju in Trbovljah, v petek svinjski v Mariboru, v soboto svinjski v Brezicah, v ponedeljek v Središču ob Dravi svinjski; v torek, 24. januarja, živinski sejem v Mariboru, 20. januarja živinski pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; 21. januarja živinski in kramarski v Teharju pri Celju in v Vinu, dne 25. januarja pa v Koprivnici in Slovenjgradcu živinski in kramarski.

potom pristojne občine. Tako dovolilo boste dobili le, ako dokažete, da je podana osnovana potreba za nošenje orožja izven doma brez omejitve in da niste doslej bili kaznovani radi kakšnega hudodelstva ali dejanja iz koristljubja. Zoper odločbo okrajnega načelstva imate pravico pritožbe na banko upravo v Ljubljani.

Sestra zahteva vrnitev že odpuščene dolga. N. N. Pred več leti, ko ste kupovali posestvo za svojo hčerko, Vam je dala sestra hranilno knjižico z vlogo par tisoč dinarjev. Sestra je krstna botra Vaše hčerke ter je izjavila, da knjižice ne bo treba vrniti. To izjavo je pri neki poznejši priložnosti še ponovila. Sedaj pa Vas hoče tožiti na povrnitev cele vlozene vsote. — Ako Vam je sestra res vložno knjižico podarila, odnosno izjavila, da je ni treba vrniti, tedaj se Vam tožbe ni treba bati. Ako nimate prič, boste pač zaslišani kot stranka. Pri tem Vam seve ne moremo prerokovati, komu bo sodišče dalo več vere, ali Vam ali sestri, ako bi slednja morda zanikala, da bi se bila kdaj odrekla pravici zahtevati vrnitev hranilne knjižice. V vsakem primeru pa lahko ugovarjate, da Vam pritiče zaščita in Vam posojila ne bo treba vrniti, preden ne bo sestra izstavila nove zadolžnice. Plačati bi morali doslej zapadle tri anuitete znižanega dolga.

Upnik noče priznati leta 1937 plačanega zneska kot anuiteto. J. K. Upniku ste plačali 2. marca 1937 na račun zaščitenega dolga 1000 din. Upnik tega zneska noče vpoštevati kot obrok prve anuitete in ga tudi v novi zadolžnici ni vpošteval. Zadolžnico ste podpisali, ker tega niste opazili. — Nove zadolžnice sicer niste upravičeni zahtevati, odnosno Vam je upnik ni dolžan izstaviti, vsekakor pa velja leta 1937 plačani znesek že kot anuiteta. Upnik se ne bo mogel sklicevati na to, da ste podpisali novo zadolžnico, pri čemer še plačani znesek ni vpošteval kot anuiteto, kajti vsi dogovori, ki so nasprotni določilom uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov in v škodo dolžnika, za slednjega ne veljajo. Ako Vas bo morda upnik tožil na plačilo anuitet, ne vpoštevajoč navedenih 1000 din, bo pravdo zgubil. Dolžni ste plačati doslej zapadle tri anuitete. Paziti morate, da ne boste prišli v zamudo, kajti ako ne bi plačali anuitet pravočasno, odnosno v naknadnem danem 15 dnevnem roku, bi bil upnik upravičen zahtevati takojšnjo plačilo vseh nadaljnjih anuitet. Glavnica se je imela znižati na polovico, višina obresti za čas do 23. novembra 1933 ni smela presegati 10%, za čas od 24. novembra 1933 do 26. septembra 1936 en odstotek, za čas od dne 27. septembra 1936 naprej pa ne sme presegati treh odstotkov.

Prevzem dolga iz leta 1922 in odrekanje zaščite. H. A. Leta 1922 ste najeli posojilo ter se je vknjižila zastavna pravica na Vaši dve posesti. Eno izmed teh posestev ste leta 1926 prodali, pri čemer Posojilnica ni dovolila, da bi se zbrisala zastavna pravica z Vašega drugega po-